

СТАНОВИЩЕ

на дисертационния труд на Паулина Петрова Стоянова
на тема: РАЗВИТИЕ НА ОБУЧУНИЕТО ПО РЕКЛАМЕН ДИЗАЙН В
БЪЛГАРИЯ – ИСТОРИЧЕСКИ И СЪВРЕМЕННИ АСПЕКТИ
за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР”
в НАЦИОНАЛНАТА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ
„Факултет за приложни изкуства”
Катедра „Рекламен дизайн”
Научен ръководител: доц. д-р Татяна Стоичкова
Становище: проф. Румен Райчев

В нашата художествено творческа и проектантска работа, усилието да се съсредоточим върху дадена теоретична писмена и анализаторска дейност, изисква неотложна необходимост и търпение. И това е наистина едно заслужаващо поздравление начинание с което нашата колежка се е наела да извърши и да се докаже със своята акуратност и старание, че е дошло времето това да стане.

Както следва, дисертационния труд на Паулина Петрова Стоянова, за която си спомням от времето когато съм преподавал в НХА, с удоволствие приех да изразя своето становище относно качествата на кандидатския труд на Паулина, който ме впечатли със своята всеобхватност, пълнота и значимост.

Труда съдържа 220 страници текст с увод, три глави, изводи, заключение, 44 диаграми, 21 таблици, 21 стр. с приложения, богата библиография и три значителни публикации по темата на хабилитационния труд.

Този труд е ценен със своето изследователско проучване на една материя, която като сбор от факти във времето и като творчески изяви на известни и талантиливи художници е натрупвана продължително като информация. Паулина цитира разбира се отделни автори като Палфи, Доганов, Кафтаджиев Незабравка Иванова и др., които имат своя голям принос в историята на търговските промилени изложения, изложбения дизайн като художествена рекламна дейност и част от графичната комуникация в България.

Тя представя обстойно творческият портрет на нашите най-добри изпълнители на художествен плакат и изложбена дейност, творци с национално и световно значение.

Връщайки се назад във времето Паулина е прозряла в основните дейности на промишлените изложения и панаири от края на XIX век, които са достигнали своята кулминация в първото „Българско земеделско-промишлено изложение в Пловдив 1892”. За изпълнение на рекламната рисувателна дейност по изложението са поканени преподавателите от Рисувалното училище в София, което както знаем впоследствие в годините се разраства в Художествена академия.

Относно периодна 30-те до 50-те год. на XX в., Паулина не е успяла да се сдобие с информация за развитието на графичната комуникация, тъй като този период е слабо отразен и от другите авториразглеждащи развитието на експозиционния и рекламен дизайн в България.

Богато е отразен периода на творчески търсения в края на 50-те години когато се възражда изложбената дейност на търговско-промишлените изложения в Пловдив и други градове в страната ни, прекъсната през 40-те години и възстановена чак през 1955 год. като „Международен мострен панаир” в Пловдив, Тези изложби се организират през пет години, а от 1964 стават през всяка година.

С разрастването на търговско-промишлената изложбена дейност в България възниква крещяща необходимост от художници представящи ни у нас и извън страната ни като модерна държава с изизграден висок естетически дизайн и изкуство. Точно през този период е времето в което Георги Петров създава в НХА катедра „Пространствен дизайн” период, който добре и пълноценно е представен от Паулина исторически, с цитиране на имената на много колеги плакатисти и рекламни дизайнери. Стоянова не е забравила почитите на никого от колегите, което показва старанието и да бъде изчерпателна.

Големият принос на изследването всъщност е разглеждането и систематизирането на рекламния и графичен дизайн като учебно-преподавателска дейност. Това е направено с оглед на целите да се сравнят качеството като ниво на преподавателските курсове в нашата страна, в които се преподава дизайн и някакъв вид художествено-рекламна дейност в университетите и средните

специални училища и школи по изкуствата, където има курсове по печатна графика, плакат и рекламна графика.

Това начинание, което е съпроводено с изключително голяма по обем работа, по наша преценка, макар и да има малки пропуски, заслужава особено внимание и нашето искрено поздравление за старанието с което Паулина се е наговарила да извъши тази не лека работа.

Вследствие на това усилие Паулина прави своите изводи изразени в седем точки. В тях е изразена най-ясно причината за какво е било необходимо това проучване. Така се дава ясна представа за качествата на обучение по рекламен дизайн и за високите изисквания към този вид дизайн като творчество.

Това е художествен продукт с високо интелектуално и естетическо ниво с функционално и практическо предназначение за едно образовано културно общество, в което нямат място посредствените решения. С право както казва Паулина „...рекламния дизайн все по често бива причисляван в графата съвременно изкуство”.

Като се има предвид всичко казано до тук за качествата на дисертационния труд, изразяваме нашето решение да гласуваме пред многоуважаваната научна комисия, дисертационния труд на тема „Развитие на обучението по рекламен дизайн в България – исторически и съвременни аспекти” на кандидата Паулина Петрова Стоянова да бъде удостоен за присъждане на научно – образователната степен „Доктор”

Становище:

Проф: Румен Минчев Райчев